Förvärvsavdrag med olika belopp vid den statliga och kommunala taxeringen?

Undertecknad, chef för länsskatterättens kansli i Västerbottens län, har i år gjort en enkät hos länsskatterätterna i riket enligt följande.

"Utdrag av 46 § 3 mom kommunalskattelagen:

Har gift skattskyldig med hemmavarande barn under 16 år haft A-inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse och har maken utfört arbete i förvärvskällan, må den skattskyldige åtnjuta förvärvsavdrag med värdet av makens arbetsinsats, dock med högst 1 000 kronor.

Avdraget må åtnjutas endast om och i den mån den inkomst som berättigar till avdrag därtill förslår.

Avdrag enligt detta moment skall erhållas i kommun där inkomst, som berättigar till avdrag, tages till beskattning, i första hand, när så kan ske, inom hemortskommunen och i övrigt enligt fördelning som bestämmes av taxeringsnämnden i sagda kommun."

Fråga:

Om nettointäkten av jordbruksfastighet är 1 000 kronor och återstående till kommunal inkomstskatt skattepliktig inkomst efter procentavdrag är 500 kronor, uppkommer frågan om storleken av förvärvsavdraget vid den kommunala taxeringen."

I enkäten meddelade jag även att kammarrätten i Sundsvall, Avdelning 1, i dom 1977-01-27 beslutat att förvärvsavdrag till följd av procentavdrag skall vara lägre vid den kommunala taxeringen på följande skäl:

— Av handlingarna framgår att Sjöströms återstående till kommunal inkomstskatt skattepliktiga inkomst av jordbruksfastighet uppgår till 518 kronor. Med hänsyn härtill kan Sjöström få förvärvsavdrag vid ifrågavarande taxering med högst detta belopp.

De länsskatterätter som besvarat enkäten — ca hälften — redovisar ingalunda en enhetlig uppfattning. Beroende på i vilket län en skattskyldig är bosatt medges sålunda förvärvsavdrag med samma belopp statligt och kommunalt eller med lägre belopp vid den kommunala taxeringen.

Av svaren från de länsskatterätter som låter procentavdraget påverka förvärvsavdragets storlek sammanfattas motivet så:

— Tillämpningen av bestämmelserna i 23 § 2 mom kommunalskattelagen och 2 § lagen om statlig inkomstskatt på exemplet i frågan ger vid handen, att

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:59

inkomsten av jordbruksfastighet utgör 500 kronor vid taxering till kommunal inkomstskatt. Inkomsterna härrör från sådan förvärvskälla av inkomstslaget jordbruksfastighet i vilken den skattskyldige varit verksam i ej blott ringa omfattning. De är då enligt 9 § 3 mom andra stycket lagen om statlig inkomstskatt att förstå såsom A-inkomst. Begreppet A-inkomst definieras i nyssnämnda lagrum men förekommer även i kommunalskattelagen (bl a i 46 § 3 mom, som citerats i enkäten). Till följd av bestämmelserna om procentavdrag i 45 § kommunalskattelagen kan A-inkomsterna variera statligt och kommunalt, såsom även Dag Helmers och Erik Eklund framhåller på sidorna 50 och 51 i 1970 års upplaga av boken "Din skatt". I frågan uppgår A-inkomsten av jordbruksfastighet till 500 kronor vid taxering till kommunal inkomstskatt. Det är denna inkomst som berättigar till förvärvsavdraget vid taxering till kommunal inkomstskatt. Förvärvsavdraget kommunalt må enligt 46 § 3 mom kommunalskattelagen åtnjutas endast i den mån denna inkomst därtill förslår, d v s med högst 500 kronor. Jag kommer sålunda till samma slut som kammarrätten i Sundsvall.

För de länsskatterätter som icke låter procentavdraget påverka sammanfattas motivet så:

— Enligt 46 § 3 mom 4 stycket kommunalskattelagen är förvärvsavdraget 25 procent av nettointäkten av jordbruksafstighet m m. Enligt Prop 1970:70 s 85 stycket 3 är avsikten med denna formulering just den att undvika att reglerna om procentavdrag gör förvärvsavdraget lägre vid kommunaltaxeringen än vid statstaxeringen.

Även om ordalydelsen i femte stycket "endast om och i den mån den inkomst som berättigar till avdrag därtill förslår" kan ge anledning till tveksamhet om avdraget alltid skall beräknas till samma belopp vid den statliga och den kommunala taxeringen, torde detta dock ha varit lagstiftarens mening, vilket bl a framgår av Reuterswärds artikel i Skattenytt år 1961 (sid 13), där han säger: Förvärvsavdragets belopp vid den kommunala taxeringen skall enligt de nya bestämmelserna beräknas efter samma grunder som vid den statliga taxeringen. Detta gäller även det förvärvsavdrag som kan tillkomma gift man med inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse.

Till yttermera visso har riksskatteverket i sina handledningar för taxering år från år föreskrivit att det är alltid A-inkomsten vid den statliga inkomsttaxeringen, som ligger till grund för avdragets storlek, varigenom "undviks att förvärvsavdraget på grund av reglerna om procentavdrag kan bli lägre vid den kommunala taxeringen än vid den statliga".

De som uppge sig medge förvärvsavdrag med olika belopp och alltså låter procentavdraget påverka avdragets storlek är länsskatterätterna i Uppsala, Södermanlands, Kronobergs, Kalmar, Kristianstads, Malmöhus och Göteborgs och Bohus län. Länsskatterätten i Norrbottens län ansluter sig med tvekan till denna grupp.

De som uppge sig medge förvärvsavdrag med lika belopp statligt och

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:59

kommunalt är länsskatterätterna i Stockholms, Hallands, Örebro, Västernorrlands och Västerbottens län.

Beträffande de övriga länsskatterätter, som inte svarat, får man kanske utgå från att de är neutrala.

Det bör bemärkas att länsskatterätterna vid avgivandet av sina svar haft ovannämnda kammarrättsdom för ögonen. Det överlämnas åt läsaren att själv avgöra vilken argumentering från de olika ”skolorna” som är mest övertygande.

Erik Stolt

Anm: Frågeställningen är inte ny. Jfr Familjebeskattningen av Mutén s 38 där Mutén hävdat en tolkning som överensstämmer med kammarrättens i Sundsvall.

Red

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:59